

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อความเข้าใจ ในการอ่านและการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ละออ วัชราคม

สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

laor1122@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและ เปรียบเทียบการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนอุดมวิทยายน จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ แบบประเมินความพึงพอใจ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t - test) แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนโดยการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$)

คำสำคัญ: การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, การใช้ผังกราฟิก, ความเข้าใจในการอ่าน, การเขียนสรุปความ

บทนำ

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึง องค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต [1]

การสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความนั้นนอกจากการใช้วิธีสอนที่น่าสนใจแล้วรูปแบบการสอนก็มีความสำคัญที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านการเขียน ผู้วิจัยได้ศึกษาเทคนิครูปแบบใหม่พบว่ารูปแบบการนำผังกราฟิกสามารถช่วยพัฒนาการอ่านและการเขียนสรุปความของนักเรียนได้ พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และ ราชน มีศรี [2] กล่าวถึงการใช้ผังกราฟิกไว้ว่า ผังกราฟิก คือ แบบของการสื่อสารเพื่อให้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ มีความเข้าใจง่าย กระชับ กะทัดรัด ชัดเจน ผังกราฟิกได้มาจากการนำข้อมูลดิบ หรือความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาทำการจัดกระทำข้อมูล ในการจัดกระทำข้อมูลต้องใช้ทักษะการคิด เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับ การใช้ตัวเลข เช่น ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และการสรุป เป็นต้น จากนั้นจึงมีการเลือกแบบผังกราฟิกเพื่อนำเสนอข้อมูลที่ จัดกระทำแล้วตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ผู้นำเสนอต้องการสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี [3] ที่กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นแผนผังทางความคิดซึ่งประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็น

โครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ การใช้ฟังก์กราฟิกเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน

จากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จึงนำแนวการจัดการเรียนรู้การอ่านตามแนวสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับฟังก์กราฟิกมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความสามารถในการเขียนสรุปความของผู้เรียน รวมทั้งศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับฟังก์กราฟิก ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

แผนการทดลองแบบทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) [5]

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุดมวิทยายน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 12 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 50 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนอุดมวิทยายน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 12 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้อง จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

วิธีการศึกษาวิจัย

1. ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)

1.1 ทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ฉบับก่อนเรียน

1.2 ทดสอบวัดการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบทดสอบการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ ฉบับก่อนเรียน

2. ดำเนินการทดลอง โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้อ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับฟังก์กราฟิก จำนวน 7 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวม 14 ชั่วโมง โดยใช้ กิจกรรมการเรียนการสอน 3 ชั้น คือ ดังนี้

2.1 กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-Reading Activities) เป็นการสร้างความสนใจและเป็นการปูพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่าน

2.2 กิจกรรมขณะการอ่าน (While Reading Activities) เป็นการสร้างความเข้าใจโครงสร้างและเนื้อความในเรื่องที่อ่าน

2.2.1 ให้ลำดับเรื่องโดยตัดเรื่องออกเป็นส่วนๆ (Strip Story) อาจจะเป็นย่อหน้าหรือเป็นประโยคก็ได้แล้วให้ผู้เรียนในแต่ละกลุ่มลำดับข้อความกันเอง

2.2.2 เขียนแผนผังความคิด (Mind Map)

2.3 กิจกรรมหลังการอ่าน (Post - Reading Activities) โดยใช้การเขียนเล่าเรื่องโดยสรุป (Summarizing) โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ (Concept Map)

3. ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

3.1 ทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ฉบับหลังเรียน

3.2 ทดสอบวัดการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบทดสอบวัดการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ ฉบับหลังเรียน ซึ่งครูเป็นผู้ตรวจให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนสรุปความ

หัวข้อ	คะแนน	เกณฑ์
1. การสรุปเรื่อง	4	เขียนสรุปเรื่องได้ใจความสำคัญครบถ้วน
	3	เขียนสรุปเรื่องได้ใจความสำคัญประมาณ 3 ใน 4 ของเรื่อง
	2	เขียนสรุปเรื่องได้ใจความสำคัญประมาณ 2 ใน 4 ของเรื่อง
	1	เขียนสรุปเรื่องได้ใจความสำคัญประมาณ 1 ใน 4 ของเรื่อง
	0	เขียนสรุปเรื่องไม่ได้ใจความสำคัญ
2. การเขียนประโยค	2	เขียนประโยคถูกต้องทั้งหมด
	1	เขียนประโยคผิดมากกว่า 1 ประโยค
	0	เขียนประโยคผิดมากกว่า 2 ประโยค
3. การเขียนสะกดคำ	2	เขียนสะกดคำถูกต้องทั้งหมด
	1	เขียนสะกดคำผิด 1-3 จุด
	0	เขียนสะกดคำผิดมากกว่า 4 จุด
4. การเว้นวรรคตอน	2	เว้นวรรคได้เหมาะสมกับข้อความทุกที่
	1	เว้นวรรคผิด 1-2 จุด
	0	เว้นวรรคผิด มากกว่า 3 จุด
รวม	10	

3.3 ประเมินความพึงใจที่นักเรียนมีต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก

เครื่องมือในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก จำนวน 7 แผน รวม 14 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ก่อนเรียน และหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ
3. แบบทดสอบวัดการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ ก่อนเรียน และหลังเรียน จำนวน 3 ข้อ
4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก จำนวน 15 ข้อ

ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ หาค่าความเที่ยงตรงโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
 - 2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
 - 2.2 หาค่าความยากง่าย (Difficulty)
 - 2.3 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)
 - 2.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ
 - 3.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
 - 3.2 หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach) (α - Coefficient)
4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก
 - 4.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

4.2 หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach) (α - Coefficient)

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test Dependent) ของคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและการเขียนสรุปความ ภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการทดลอง
2. หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังการทดลอง

ผลและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและการเขียนสรุปความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนโดยการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะ ผู้วิจัยได้ยึดหลักการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามแนวคิด ของ จรัสศรี คิวสุวรรณ [3] กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จต้องคำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียน คำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักในการเรียนการสอน โดยพิจารณาความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสามารถของแต่ละบุคคล ให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการอ่านและการเขียนใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์ประกอบประกอบ และสถานการณ์จริง ประกอบการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ภูมิหลัง และพื้นฐานของผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ด้วยความเป็นตัวของตัวเองมากที่สุด สนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองตอบความสนใจของผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็นตามที่ผู้เรียนต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดพลาด และข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ทำให้การสื่อสารขัดข้อง บทบาทของผู้สอนควรเป็นผู้ชี้แนะและนำทางผู้เรียน เป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ให้คำแนะนำในระหว่างการทำกิจกรรมและตรวจความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียน และดำเนินการจัดการเรียนการสอน 3 ชั้น โดยยึดตามขั้นตอนของ สุมิตรา อังกุลวัฒนา [4] คือ ชั้นกิจกรรมก่อนการอ่าน ((Pre - Reading Activities) กิจกรรมขณะการอ่าน (While - Reading Activities) และชั้น กิจกรรมหลังการอ่าน (Post - Reading Activities)

เมื่อนำผังกราฟิกมาใช้ร่วมในชั้นกิจกรรมขณะอ่าน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น ทั้งนี้เพราะ ผังกราฟิกเป็นแบบของการสื่อสารเพื่อให้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ มีความเข้าใจง่าย กระชับ กะทัดรัด ชัดเจน ผังกราฟิกได้มากจากการนำข้อมูลดิบ หรือความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาทำการจัดกระทำข้อมูล ในการจัดกระทำข้อมูลต้องใช้ทักษะการคิด เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับ การใช้ตัวเลข เช่น ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และการสรุป เป็นต้น จากนั้นจึงมีการเลือกแบบผังกราฟิกเพื่อนำเสนอข้อมูลที่จัดกระทำแล้วตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ผู้นำเสนอต้องการ ทิศนา ขัมมณี [5] กล่าวว่า ผังกราฟิก เป็นแผนผังทางความคิดซึ่งประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ การใช้ผังกราฟิกเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นานฟ้า จันทะพรหม [6] ศึกษาการใช้กลยุทธ์ผังมโนทัศน์สัมพันธ์สร้างแนวคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ศศ.บ. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า คะแนนความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ผังมโนทัศน์สัมพันธ์สร้างแนวคิดเพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ย 21.28 คะแนน จากคะแนนเดิม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.38 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภิญญา ยี่หมัดอะหลี ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบ MIA ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ MIA ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษหลังสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 [7]

2. การเขียนสรุปความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนโดยการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะ การนำเสนอแนวคิดสำคัญที่ได้จากการฟัง หรือการอ่านจำเป็นต้องอาศัยการเขียนสรุปความ เพื่อให้ผู้รับสารได้รับทราบข้อมูลที่สั้น กระชับ ชัดเจน และตรงประเด็น เพราะในการเรียนหรือการทำงาน ทุกคนต้องพบกับการได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นำเสนองานโดยสรุปทั้งที่ได้จากการฟังและการอ่านโดยสรุปต่อผู้สอนหรือผู้บังคับบัญชา การสรุปความจึงมีความจำเป็นหากต้องรายงานด้วยวาจาก็ต้องร่างบทพูดล่วงหน้า เพื่อให้การกล่าวรายงานมีน้ำหนักชัดเจน ตรงประเด็น และถ้าหากรายงานด้วยการเขียนก็ต้องเขียนสรุปความให้ถูกต้องเช่นเดียวกัน วิเศษ ชาญประโคน [8] ในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสอนที่กำหนด โดยในขั้นกิจกรรมขณะการอ่าน (While-Reading Activities) ได้นำการเขียนแผนผังความคิด (Mind Map) และการเติมข้อความลงในแผนผังโมโนทัศน์ (Concept Map) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ช่วยให้การเขียนสรุปความมีประสิทธิภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ นานฟ้า จันทะพรหม [9] ได้ศึกษาการใช้กลยุทธ์ผังโนทัศน์สัมพันธ์สร้างแนวคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ศศ.บ. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษที่ได้รับการสอนโดยใช้กลยุทธ์ผังโนทัศน์สัมพันธ์สร้างแนวคิดเพิ่มขึ้น โดยเฉลี่ย 14.65 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 73.03 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมจิตา สุกดำ ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ที่มีต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยและการเขียนสรุปความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก มีความสามารถในการเขียนสรุปความหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 [10]

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความสุข กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม และมีความรับผิดชอบต่องานมากขึ้น และมีความตรงต่อเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤติกา ศรีรงค์ [11] ศึกษาการพัฒนาการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนภูมิกราฟิก พบว่า พฤติกรรมระหว่างเรียนนักเรียนมีความตื่นตัวที่ได้เข้ากลุ่มและต้องออกนำเสนอผลงานหน้าชั้น มีความกระตือรือร้น สนุกสนานในการเรียน เพราะมีเพื่อนคอยช่วยเหลือ ได้แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ทุกคนมีความรับผิดชอบมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ยีหมัดอะหลี [12] ได้ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบ MIA ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบ MIA ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกอยู่ในระดับมาก สุชาดา โภชนสมบุรณ์ [13] ได้ศึกษาผลของการสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีต่อทักษะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสนใจเรียน มีมารยาทในการฟัง ตั้งใจทำงานเป็นระเบียบเรียบร้อย

สรุปผลการวิจัย

ความเข้าใจในการอ่าน และการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนโดยการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความความพึงพอใจต่อการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารร่วมกับการใช้ผังกราฟิก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$)

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้สอนต้องสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนตลอดเวลา เพราะผู้เรียนมีความสามารถเฉพาะบุคคลแตกต่างกัน ผู้สอนต้องคอยกระตุ้นให้ช่วยเหลือกันในกลุ่ม
2. ขั้นตอนการเขียน ครูต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะนักเรียนจะเกิดความกังวลในทักษะการเขียน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า ฤ พัทลุง ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.กิตติธัช คงชะวัน กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ ดร.มนตรี เต็นดวง ประธานกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ดร.ชัชวีร์ แก้วมณี กรรมการสอบปากเปล่า วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่เสียสละเวลา ตรวจสอบและเสนอแนะ เกี่ยวกับเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ และได้กรุณา ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ นางนงนันทน์ เพชรสุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนอุดมวิทยายน ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่าน และขอขอบใจ นักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, กรุงเทพฯ, 2551, หน้า 1.
- [2] พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์, เพียว ยินดีสุข และ ราชน มีศรี. การสอนคิดด้วยโครงงาน. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ, 2548, หน้า 67-71.
- [3] จรัสศรี คิวสุวรรณ. (2550). แนวคิดในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2559, จาก <https://www.thaiteacher.org/publication/teaching/eng2.pdf>.
- [4] สุมิตรา อังวัฒนกุล. การวิธีการสอนภาษาอังกฤษ. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, 2550, หน้า 178-179.
- [5] ทิศนา ขมมณี. ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, 2554, หน้า 388.
- [6] นานฟ้า จันทะพรหม. การใช้กลยุทธ์ผังมโนทัศน์สัมพันธ์สร้างแนวคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ศศ.บ. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย, 2549, หน้า 49.
- [7] สุภิญญา ยี่หมัดอะหลี. ผลการใช้วิธีสอนแบบ MIA ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา, 2556, หน้า 118.
- [8] วิเศษ ชาญประโคน. ภาษาไทย 1. ตรีเพ็ลล์ เซเวน มัลติเทค, ปทุมธานี, 2547, หน้า 255-256.
- [9] นานฟ้า จันทะพรหม. การใช้กลยุทธ์ผังมโนทัศน์สัมพันธ์สร้างแนวคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ศศ.บ. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย, 2549, หน้า 49.
- [10] บัณฑิตา สุกดำ. ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ที่มีต่อการอ่านจับใจความภาษาไทย และการเขียนสรุปความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา, 2556, หน้า 133.
- [11] กฤติกา ศรีรงค์. การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แผนภูมิกราฟิก. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม, 2552, หน้า 92-93.
- [12] สุภิญญา ยี่หมัดอะหลี. ผลการใช้วิธีสอนแบบ MIA ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา, 2556, หน้า 118-119.
- [13] สุชาดา โภชนสมบูรณ์. (2550). ผลของการสอนตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีต่อทักษะทางภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2559, จาก <http://www.lib.ku.ac.th/KUCONF/KC4508017.pdf>.